

VAS Latvijas
Pasts universālā
pasta
pakalpojuma
tarifu
pielāgošana
tirgus
izmaiņām

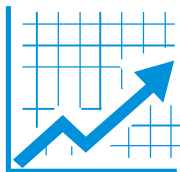

Jauno tarifu piedāvājums

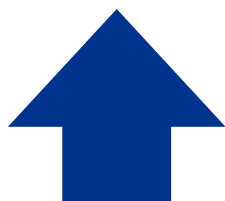
Samazinoties pieprasījumam un vienlaicīgi pieaugot izmaksām, pakalpojuma vienības sadārdzinājums ir likumsakarīgs. Ņemot vērā, ka lielākā sabiedrības daļa, kura izmanto pasta pakalpojumus, atvēl tam mazu savu ienākumu daļu, bet uzņēmuma zaudējumus vai neiegūto peļņu segtu visa sabiedrība, pakalpojumu cenas pielāgošana tirgus situācijai faktiski ir sabiedrības interesēs.

Pieprasījums pēc pasta pakalpojumiem ir krities

Sabiedrības ienākumi ir auguši, bet pasta tarifi nav mainījušies

Pasta pakalpojumu sniegšanas izmaksas ir augušas

Lielākā klientu daļa pasta pakalpojumiem tērē ļoti mazu ienākumu daļu

Jauno tarifu nepieciešamība

- Pasta tarifi nav pārskatīti aptuveni 10 gadus, kamēr ārvalstu praksē tarifi mēdz tikt izskatīti ikgadēji vai reizi divos gados un tiek mainīti ievērojami biežāk
- Šo 10 gadu laikā ir ievērojami pieaugušas pakalpojumu cenas un sabiedrības ieņēmumi
- Mainījies arī pasta pakalpojumu tirgus – pieprasījums pēc klasiskajiem UPP pakalpojumiem ir krities
- Jaunais tarifu modelis ir vienkāršots un būs vieglāk saprotams klientiem un pasta darbiniekiem
- Proporcionāli pret pieaugumu pasta klientu ieņēmumos, pasta tarifu kāpums neatstās nozīmīgu ietekmi uz pasta klientūru

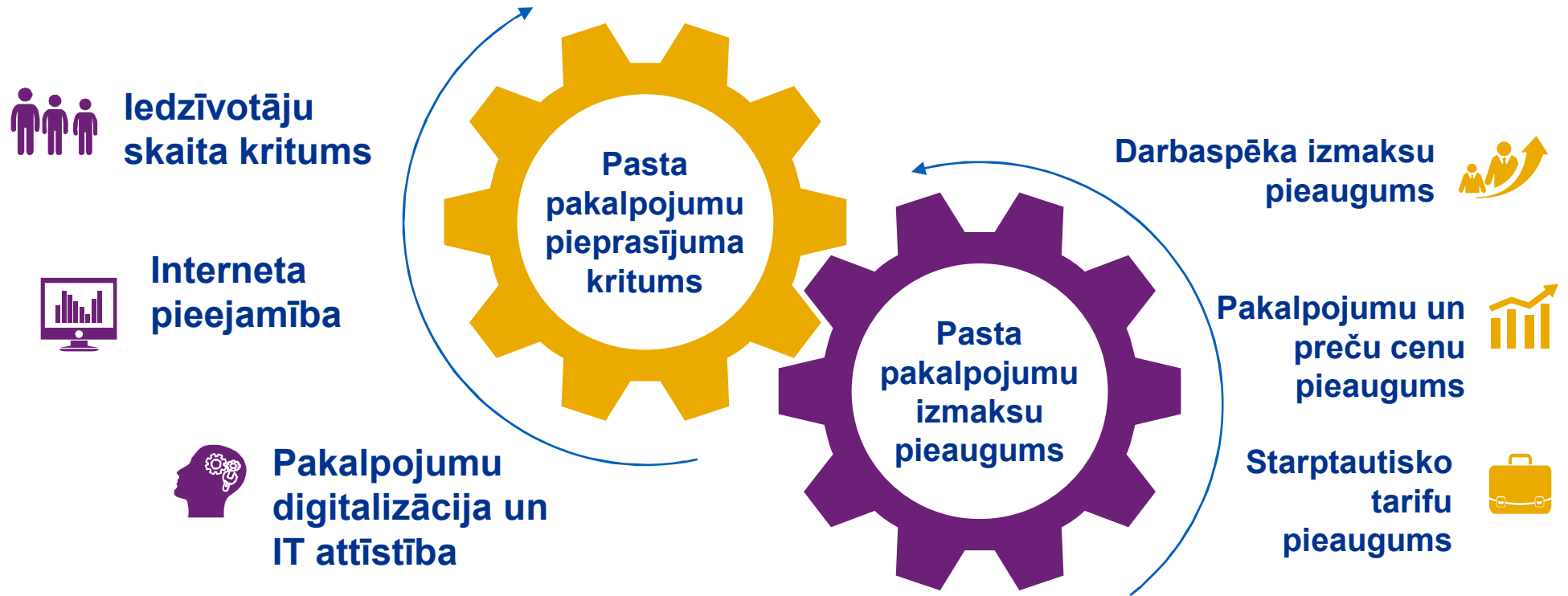
Jaunais UPP tarifu modelis un aprēķins izstrādāts, balstoties uz 2017.gada faktiskajiem datiem, un gadījumā, ja pasta pakalpojuma pieprasījums ievērojami atšķirsies no prognozēm, tas plānoti nākotnē būtu jāturpina pārskatīt reizi gadā vai divos.

Jāņem vērā, ka straujš tarifu pieaugums var izraisīt ātrāku korespondences apjoma kritumu, kā rezultātā samazinājums juridisko klientu vidū pagaidām nevar tikt precīzi noteikts – tas būs jāmonitorē 2019. un 2020. gada laikā.

Pasta
pakalpojums
ietekmējošie
faktori

Ietekmes faktori

Pasta pakalpojumu pieprasījuma faktoru izmaiņas

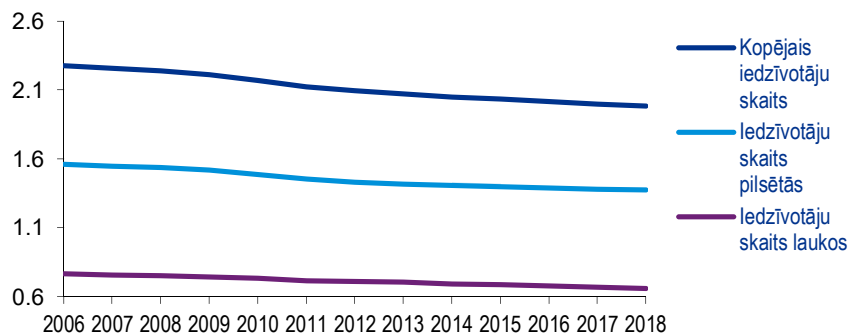
Iedzīvotāju skaita samazināšanās

Kopš Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas iedzīvotāju skaits valstī ir ievērojami sarucis, negatīvo tendenci saglabājot visa šī perioda garumā. Rezultātā, kopš 2006. gada, kad VAS Latvijas Pasts veica pašreizējo tarifu izstrādi, potenciālo klientu skaits ir samazinājies, turklāt ekspertu sniegtās prognozes neliecina, ka būtu pamatoti cerēt uz pretēju tendenci arī tuvākajā nākotnē.

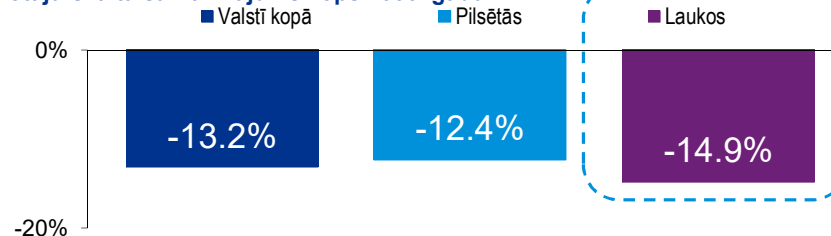
Visvairāk iedzīvotāju skaits ir samazinājies laukos, un uz tādu pašu tendenci nākotnē norāda arī eksperti. Tā kā uzņēmumam ir pienākums nodrošināt pakalpojumus visā valsts teritorijā, pakalpojumu nodrošināšana būs jāturpina arī laukos – teritorijās, kur klientu skaits ir niecīgs, un tas negatīvi ietekmēs rentabilitāti.

Papildus jāsecina, ka VAS Latvijas Pasts klientu bāze ir ievērojami vecāka nekā konkurentiem, un tas vēl jo vairāk signalizē par sagaidāmu pieprasījuma kritumu.

Iedzīvotāju skaita dinamika (milj.)

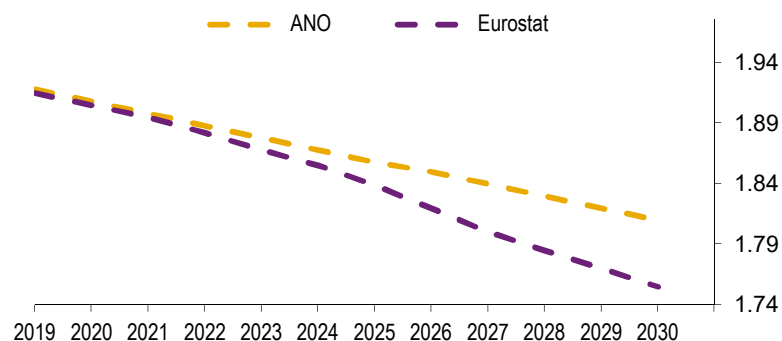

Iedzīvotāju skaita samazinājums kopš 2006. gada

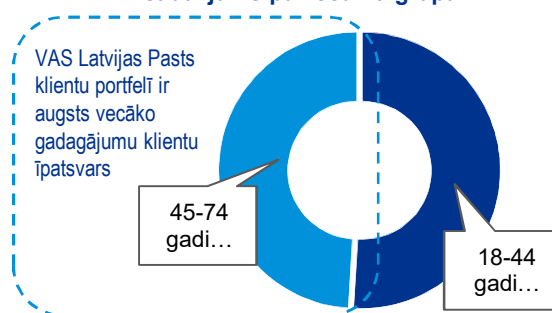

VAS Latvijas Pasts klientu portfeli ir augsts lauku iedzīvotāju īpatsvars

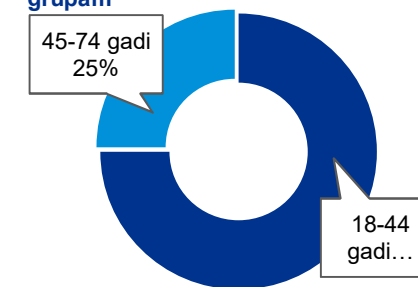
Prognozētais iedzīvotāju skaits (milj.)

VAS Latvijas Pasts klientu sadalījums pa vecuma grupām

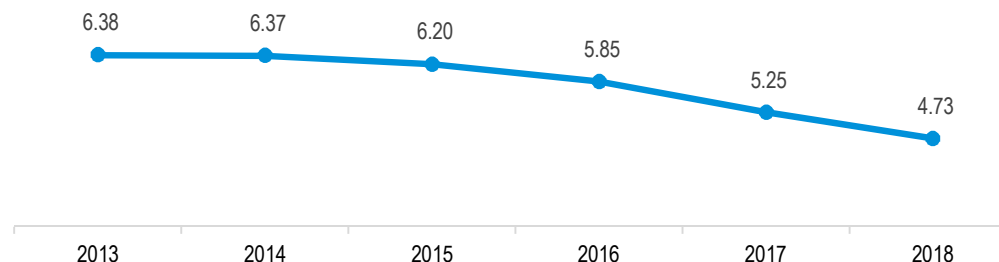

Pasta konkurentu klientu sadalījums pa vecuma grupām*

*trīs lielākie konkurenti – Omniva, DHL, DPD

Nosūtīto vēstuļu (iekšzemes un uz ārvalstīm) skaita dinamika uz 1 iedzīvotāju

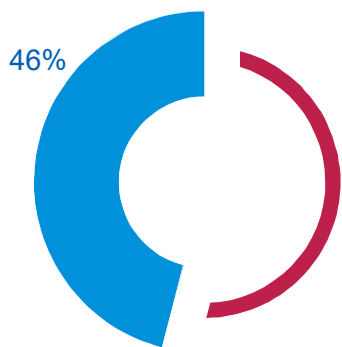

Digitālo ierīču un interneta lietošanas pieaugums

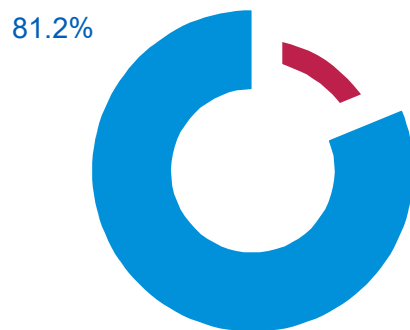
Digitālo ierīču un interneta lietošana mūsdienās ir teju neatņemama lielākās Latvijas iedzīvotāju daļas ikdiena, un tās sniegtās iespējas ievērojami apdraud tradicionālo pasta pakalpojumu pieprasījumu un nākotni. Interneta pieejamība ļauj tā lietotājiem izmantot tādus pakalpojumus kā elektroniskais pasts, kas ir lētāks, ērtāks un ātrāks par tradicionālo vēstuļu sūtīšanu. Rezultātā, pēdējo gadu laikā ir būtiski pieaugusi interneta un e-pasta lietotāju proporcija Latvijā.

Digitalizējas ne tikai iedzīvotāji, bet arī uzņēmumi un iestādes. Pieaugot interneta lietošanai uzņēmumos, ir pieaugusi arī elektroniskā saziņa ar uzņēmumiem, kas samazina pasta pakalpojumu nepieciešamību. Valsts un sabiedriskajām iestādēm attīstoties, arī to saziņa un korespondence tiek digitalizēta – 2018. gadā puse no interneta lietotājiem ir veikuši elektronisku aizpildīto veidlapu nosūtīšanu. Jāpiemin arī jaunās elektroniskā paraksta iespējas, kas aizstāj nepieciešamību pēc dokumentu oriģinālu transportēšanas.

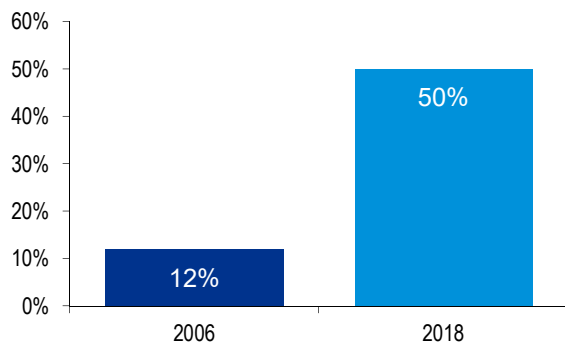
Regulāri interneta lietotāji 2006. gadā

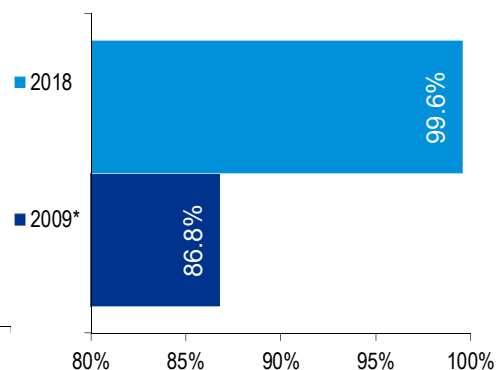
Regulāri interneta lietotāji 2018. gadā

Aizpildīto veidlapu nosūtīšana valsts vai sabiedriskām iestādēm interneta lietotāju vidū

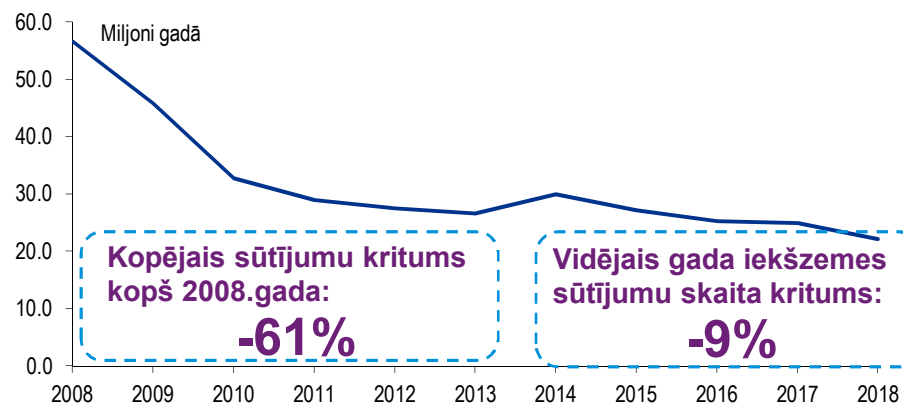
Interneta lietošana uzņēmumos**

*agrākie pieejamie dati

**uzņēmumos ar vismaz 10 darbiniekiem

VAS Latvijas Pasts iekšzemes sūtījumu skaits (vēstules un pakas) 2008 - 2018

Arvien biežāk...

...tiek izmantota elektroniskā dokumentu parakstīšana

...uzņēmumi un iestādes, kas vēsturiski ir sūtījuši korespondenci (rēķinus, reklāmas, paziņojumus u.c.) pa pastu, tagad to dara elektroniski

...balstoties uz oficiālās elektroniskās adreses ieviešanu, komunikācija ar valsts un pašvaldības iestādēm norisināsies e-vidē

Darbaspēka atalgojuma pieaugums

Darbaspēka atalgojuma pieaugums būtiski un tiešā veidā ietekmē pasta pakalpojumu izmaksas – darbaspēka izmaksas veido vairāk nekā 40% no kopējām Pasta izmaksām. Ņemot vērā, ka kopš 2006. gada vidējā alga valstī ir vairāk nekā dubultojusies, minimālā alga pieaugusi vairāk nekā trīs reizes, un bezdarba līmenis tuvojās dabiskajam, kamēr uzņēmumā algu pieaugums ir bijis vien 97.1%, darbaspēka atalgojuma pieaugums ir neizbēgams. Lai arī uzņēmums ir optimizējis savu darbību, gandrīz uz pusi samazinot darbinieku skaitu un jau vairāk nekā 180 nodaļas pārvēršot par pasta pakalpojumu sniegšanas vietām (ar mazāku slodzi), tā kā viens no VAS Latvijas Pasts mērķiem ir pakalpojumu nodrošināšana visā Latvijas teritorijā (neatkarīgi no šādas darbības rentabilitātes), arī pilnīgas optimizācijas rezultātā darbinieku skaits būs liels. Attiecīgi, ilgtermiņā rentablai darbībai ir laicīgi jāparedz, kā šīs augošās izmaksas tiks segtas.

Vidējās algas pieaugums:

+134%

Minimālās algas pieaugums:

+235.9%

VAS Latvijas Pasts vidējās algas pieaugums:

+97.1%

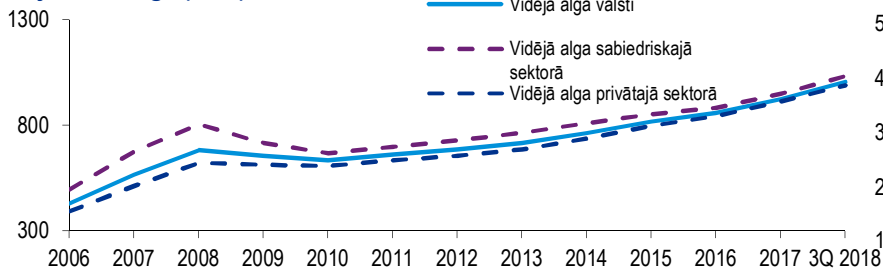

VAS Latvijas Pasts darbinieku skaita kritums:

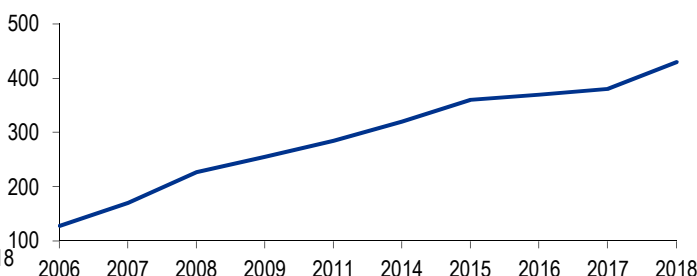
-51%

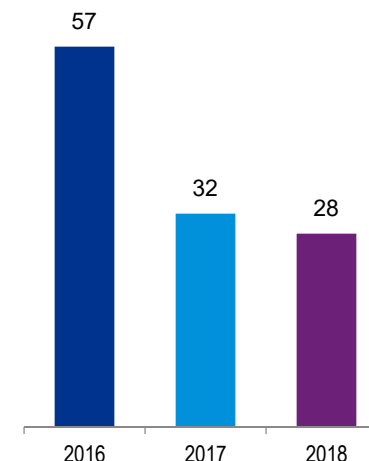
Vidējā bruto alga (EUR)

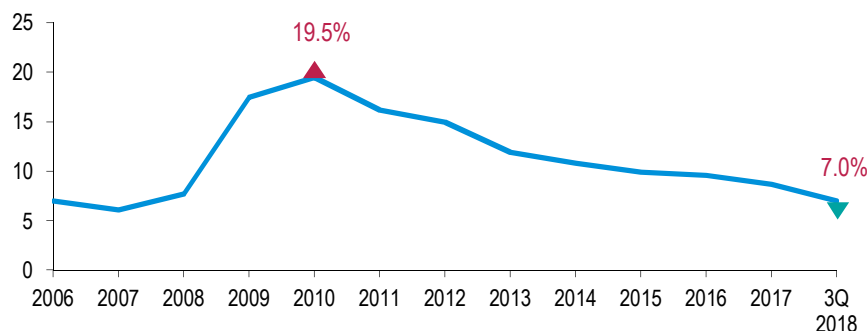
Minimālā alga (EUR)

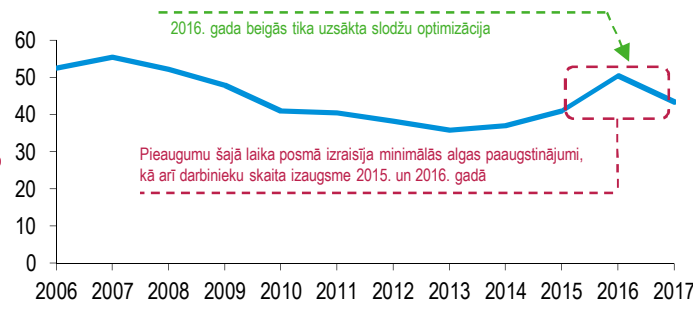
Pasta nodaļu maiņa uz Pasta pakalpojumu sniegšanas vietām

Bezdarba līmenis Latvijā (%)

Darbaspēka izmaksas pret apgrozījumu

*VAS Latvijas Pasts daļa darbinieku strādā uz nepilnu slodzi. Vidējā alga aprēķināta, dalot algas izmaksas uz darbinieku skaitu.

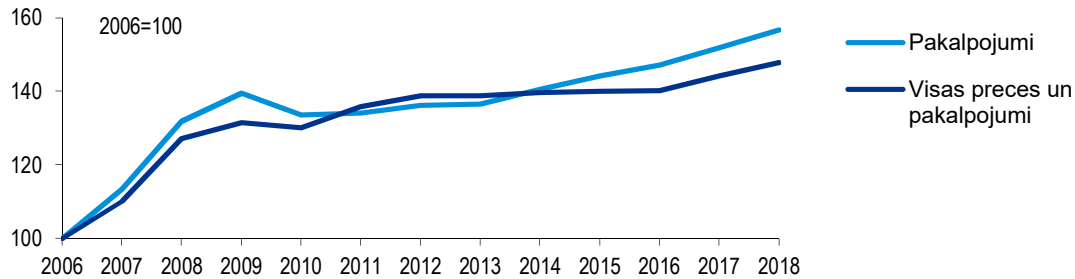

Avoti: Centrālā statistikas pārvalde, Lursoft, LP dati.

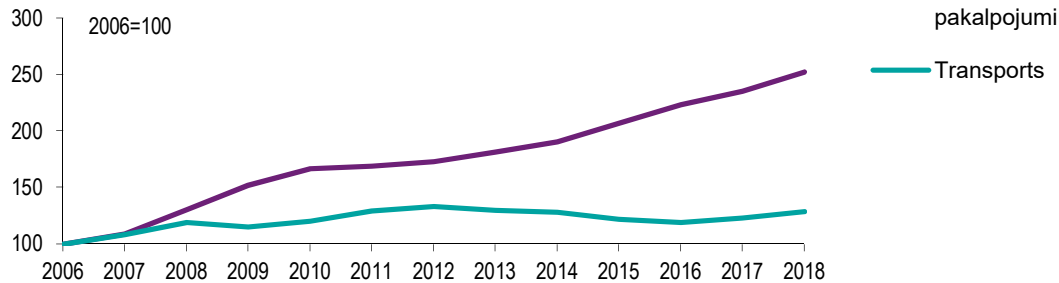
Vispārējs cenu pieaugums

Lai arī ne tik strauji kā darbaspēka izmaksas, kopš 2006. gada ievērojami audzis ir arī vispārējais cenu līmenis. Tā kā uzņēmuma darbībai iepirktie pakalpojumi un preces ir nozīmīgi, to cenu kāpums palielina izmaksas. Uzņēmuma izmaksas, neieskaitot darbaspēku, attiecībā pret iekšzemes korespondences apjomu pieaug. Jāņem vērā, ka pasta pakalpojumiem liela nozīme ir tieši transporta izmaksām, kas ir tieši saistītas ar degvielas cenām, un pēdējā laikā tās ir kāpušas. Lai arī uzņēmums pēdējo gadu laikā ir veicis transporta optimizāciju (nobraukto kilometru skaitam ir tendence samazināties), arī ilgtermiņā nobraukums būs liels, jo uzņēmumam ir jānodrošina UPP visā valsts teritorijā. Attiecīgi, liela nozīme ir degvielas cenai, kas ne tikai aug, bet arī ir neprognozējama, kas nozīmē papildus risku.

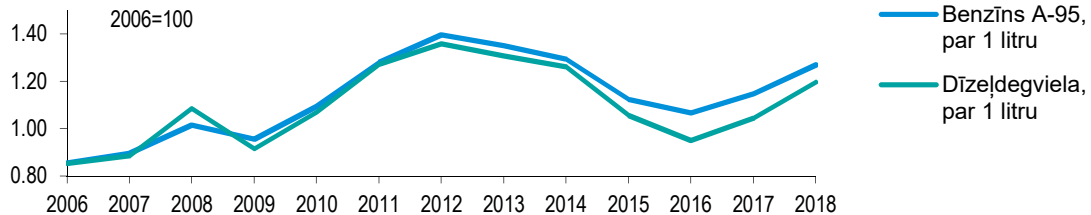
Cenu pieaugums valstī

Cenu pieaugums valstī

Degvielas cenu pieaugums

Vispārējs cenu pieaugums valstī (2006 – 2018):

47.9%

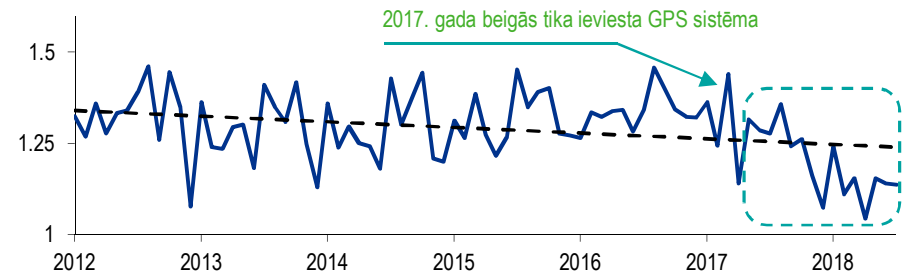
Pakalpojumu cenu pieaugums valstī (2006 – 2018):

56.8%

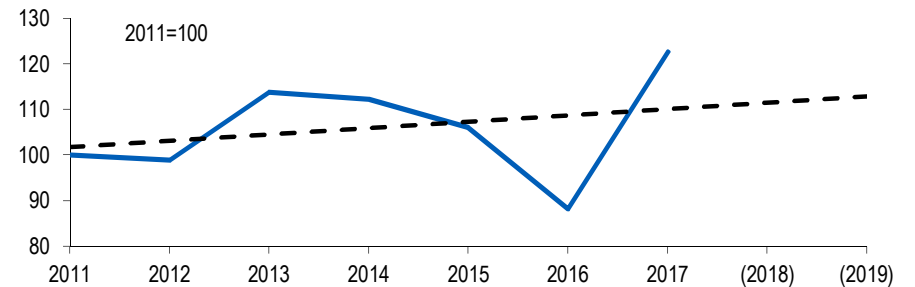
Transporta cenu pieaugums valstī (2006 – 2017):

28.7%

Nobrauktie kilometri VAS Latvijas Pasts, mēnešos (milj.)

VAS Latvijas Pasts izmaksas (neieskaitot darbaspēku) pret iekšzemes korespondences apjomu

Pasta tarifs –
vienkāršots un
tirgum atbilstošs

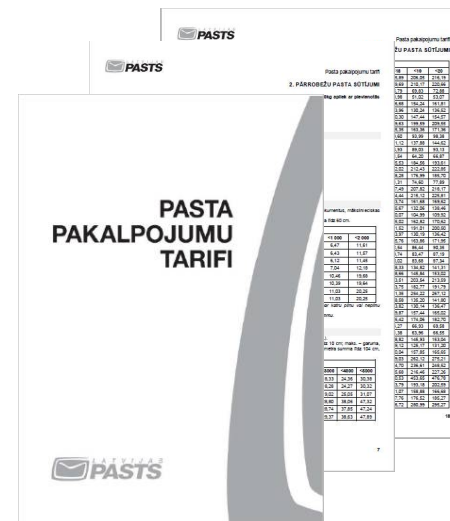
Esošo tarifu sarežģītība

Pašreizējie tarifi iekļauj vairākas sūtījuma tipa kategorizācijas, kā arī atsevišķu tarifu katram pakalpojumam. Attiecīgi, dažādiem pakalpojumiem viens un tas pats papildpakalpojums maksā atšķirīgi. Rezultātā, rodas apjomīgs tarifu klāsts, kas ne tikai apgrūtina pakalpojuma sniegšanas procesu, bet arī pasliktina klientu apkalpošanu to sarežģītības dēļ.

Vēstuļu iekšzemes korespondence			Tarifs, EUR									
Sūtījuma tips	Sūtījuma veids	Klase	<20g	<50g	<100g	<250g	<500g	<1kg	<2kg	<3kg	<4kg	<5kg
Pastkarte	Vienkārša	B	0.47	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pastkarte	Ierakstīta	B	1.35	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vēstule	Vienkārša	A	0.57	0.61	0.68	0.85	1.10	1.71	2.18	-	-	-
Vēstule	Vienkārša	B	0.50	0.54	0.57	0.78	1.04	1.66	2.13	-	-	-
Vēstule	Ierakstīta	A	1.42	1.49	1.57	1.58	1.81	2.22	3.04	-	-	-
Vēstule	Ierakstīta	B	1.39	1.41	1.44	1.55	1.76	2.19	3.02	-	-	-
Vēstule	Apdrošināta	A	2.28	2.42	2.49	2.63	2.92	3.20	3.91	-	-	-
Vēstule	Apdrošināta	B	2.21	2.35	2.42	2.56	2.85	3.13	3.84	-	-	-
Bandrole	Vienkārša	B	0.57	0.60	0.64	0.81	1.11	1.72	2.32	4.72	5.75	6.80
Bandrole	Ierakstīta	B	1.41	1.44	1.47	1.59	1.81	2.23	3.04	5.34	6.46	7.74
Sīkpaka	Ierakstīta	B	2.46	2.46	2.48	2.53	2.66	2.89	3.29	-	-	-
Sīkpaka	Apdrošināta	B	3.49	3.49	3.56	3.64	3.77	3.90	4.15	-	-	-

Pakas			Tarifs, EUR								
Sūtījuma tips	Sūtījuma veids	Klase	<1kg	<3kg	<5kg	<10kg	<15kg	<20kg			
Paka	Vienkārša	B	2.99	3.54	4.10	5.73	10.26	13.59	-	-	-
Paka	Apdrošināta	B	2.99	3.54	4.10	5.73	10.26	13.59	-	-	-

Apjomīga tarifu grāmata:

Veicot starptautiskus sūtījumus, tarifi valstu starpā mainās katru gadu

Plašs pakalpojumu klāsts ar daudz iespējamajām modifikācijām veido lielu tarifu skaitu

Šobrīd spēkā 240+ dažādi UPP tarifi un papildus speciālie tarifi, kas klientiem ir grūti uztverami un administrējami

Jaunie tarifi iekšzemes sūtījumiem

Jaunie tarifi paredz ne tikai pieaugumu atbilstoši tirgus situācijai, bet arī saprotamāku un sistemātiskāku pakalpojumu klāsta sadalījumu. Tādējādi uzņēmums spēs optimizēt pakalpojumu sniegšanu, kā arī uzlabot klientu pieredzi. Visi jaunie tarifi paredzēs sūtījumus tikai **A** klasē.

1. Sūtījuma svars

+

2. Opcijas

=

Sūtījuma cena

<20g

1.00 €

<100g

1.10 €

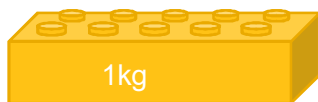
<500g

1.30 €

<1kg

1.60 €

1kg

Fiksēta
maksā par
katru papildus
kilogramu:
0.65 €

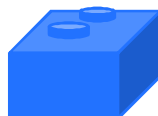
+1.00 €

lerakstīts

+0.65 €

lerakstīts caur
«Mans Pasts»

+1.20 €

lerakstīts un apdrošināts*
(+2% no sūtījuma vērtības)

= 1.00 €

20 g vēstule Latvijā

= 2.00 €

lerakstīta
20 g vēstule Latvijā

= 2.20 €

lerakstīta un apdrošināta
20 g vēstule Latvijā

Jaunie tarifi pārrobežu sūtījumiem

Pārrobežu sūtījumiem valstis būs sadalītas trijās kategorijās, kur katrai kategorijai būs savs tarifs. Attiecīgi, nebūs nepieciešams katrai valstij noteikt savu tarifu un ārvalsts tarifu izmaiņu gadījumā, to būs iespējams iekļaut citā pārrobežu zonā. Arī visi pārrobežu sūtījumi paredzēti tikai A klasē.

1. Sūtījuma svars un pārrobežu zona

+

2. Opcijas

=

Sūtījuma cena

	1. zona	2. zona	3. zona
 <20g	1.60 €	2.50 €	3.30 €
 <100g	1.80 €	2.60 €	3.60 €
 <500g	2.40 €	3.40 €	4.80 €
 <1kg	4.30 €	5.40 €	8.40 €
 1kg	3.60 € (par katru nākamo kg)	4.70 € (par katru nākamo kg)	7.70 € (par katru nākamo kg)

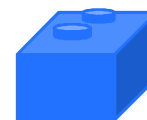
+1.00 €

lerakstīts

+0.65 €

lerakstīts caur
«Mans Past»

+1.20 €

lerakstīts un apdrošināts
(+2% no sūtījuma vērtības)

= 2.60 €

lerakstīta
20 g vēstule uz Zviedriju
(1. pārrobežu zona)

= 3.70 €

lerakstīta un apdrošināta
20 g vēstule uz Šveici
(2. pārrobežu zona)

Ietekme uz klientiem

Lai arī tarifu pieaugums procentuālā izteiksmē ir ievērojams, ņemot vērā iepriekš aprakstītās tendences un tirgus izmaiņas, šādi tarifiem būs ļoti limitēta ietekme uz klientiem. Var secināt, ka pat ja ietekme ir negatīva, tad papildus izmaksas sastāda niecīgu daļu no klienta ienākumiem. Respektīvi, arī pēc plānotā pieauguma pasta pakalpojumu izmaksas mājsaimniecību budžetos būs zemas. Vēl jo vairāk – ierēķinot ienākumu izaugsmi, jāsecina, ka arī ar jaunajiem tarifiem klienti pasta pakalpojumiem netērēs lielāku daļu no saviem ienākumiem kā 2006. gadā, kad tika izstrādāts pašreizējo tarifu modelis.

UPP tarifs

Izmaiņu piemēri:

A klases sūtījums 20g – Ziemassvētku pastkarte

2017	Ar jauniem tarifiem
0.57 EUR	1.00 EUR

A klases sūtījums – ierakstīta vēstule

2017	Ar jauniem tarifiem
1.42 EUR	2.00 EUR

Vienkārša vēstule uz Lielbritāniju

2017	Ar jauniem tarifiem
0.78 EUR	1.60 EUR

Aplēstā ietekme

Mājsaimniecība

Parasta tarifa klients, kas turpinās lietot jauno parasto tarifu

Sūtījumu skaits gadā:	10 iekšz. + 2 ES
Izdevumi par pasta pak. gadā:	7.26 EUR
Izdevumi par pasta pak. ar jauno tarifu:	13.60 EUR
Ienākumi 2006. gadā:	6 619 EUR
Ienākumi 2017. gadā*:	12 698 EUR

Pasta izmaksas no mājsaimniecības ienākumiem:

2006**	Ar jauniem tarifiem
0.11%	0.11%

*jaunākie pieejamie dati

**pieņemot, ka 2006. gadā mājsaimniecība veica tik pat lielu pasta izsūtīšanu

